

พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

Buddhist innovation in academic administration of school administrators
Expanding educational opportunities in Nakhon Sawan primary education area 1

กนิษฐา ศรีแก้ว¹, วรกฤต เกื่อนช้าง², พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ³
Kanittha Srikeaw¹, Worrakrit Thuenchang², Phrakhrusrisuthamniwit³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาพุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 253 คน ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยใช้หลักธรรมาธรรม 4 มาเป็นกรอบในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ใน 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความจริง ไม่บิดเบือนข้อมูล มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน ไม่ยึดติดในอำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ตามหลักสัจจะ 2) ด้านการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสามารถฝึกฝนตนเอง แสดงความจริงใจต่อนักเรียน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน บอกข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ตามหลักทมะ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารด้านการนิเทศการศึกษาไม่ควรเลือกปฏิบัติ รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินผลการนิเทศการศึกษา ตามหลักขันติ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารควรเสียสละเวลาเพื่อพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใจเย็น ควรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ ถึงจะเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆในการบริหาร ตามหลักจาคะ

คำสำคัญ : พุทธนวัตกรรม,การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์, E-mail. kanidthasrikeaw@gmail.com

² รองศาสตราจารย์, ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

³ รองศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

Abstract

The objectives of this research were to Find suitable guidelines for Buddhist innovation of Management in academic affair of school administrators expanding educational opportunities in the office of Nakhon Sawan educational service area zone 1. This research was a mixed method: quantitative research and qualitative research. The sample was 253 school directors and teachers by using questionnaire with five rating scales for data collection with the 0.93 of reliability. The statistics program for the data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation. The qualitative research was dealt with the in-depth structured interview to collect all detail from 7 key informants and the Content Analysis was presented in a descriptive form. The guidelines for Buddhist Innovation in Environmental Management of Educational Institutions in the Office of Nakhon Sawan Education Service Area Zone 1 by applying Gharavasa-dhammas 4 as a framework Buddhist Innovation in Environmental Management of Educational Institutions in the following four aspects: 1) In the aspect of curriculum management found that administrators should be honest and upright, committed to truthfulness without distorting information. They should operate with transparency, avoiding attachment to power or positions. Administrators should be supportive and considerate towards others, following Sacca principles: truth and honesty, 2) The aspect of Teaching and Learning revealed that Administrators can cultivate themselves by demonstrating sincerity towards students, clearly explaining the objectives of teaching, being straightforward and truthful, and avoiding the use of aggression when addressing issues, following Dama principles, taming and training oneself, 3) the aspect of Educational Supervision, administrators should refrain from practicing emotional manipulation, maintain emotional control, and avoid using emotions to make decisions when time for supervision, following Khanti principles: patience and tolerance, 4) the aspect of Educational Supervision, Administrators should be willing to invest time in trying to understand the perspectives of others calmly. They should be dedicated to improving assessment systems for efficiency, even when facing challenges and problems in administration, in accordance with Caga, sacrificing principles, sharing and generosity.

Keyword: Buddhist innovation, academic administration, school Expanding educational opportunities

บทนำ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาทำให้เกิดผลกระทบหลายอย่างตามกันมากแต่สิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากนั้นคือการศึกษานั้นได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน วิธีการแนวความคิดการเรียนรู้ให้ก้าวทันสถานการณ์ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ พัฒนาผลงาน ผลผลิตและมีนวัตกรรมจากการเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบายและระดับสถานศึกษาพยายามที่จะพัฒนาแนวทาง วิธีการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

องค์กรทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงาน ระดับปฏิบัติการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการศึกษา และ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อเป็นกำลัง สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับนานาชาติ ได้ อย่างไรก็ตาม ความท้าทายและปัญหาใน

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

องค์กรหลายประการ อาทิ ผู้บริหาร และบุคลากรขาดความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมว่านวัตกรรมคืออะไร นวัตกรรม เกิดขึ้นได้อย่างไร การขาดผู้นำเชิงนวัตกรรมในองค์กร รวมทั้งขาดการสนับสนุน และวัฒนธรรมเชิงนวัตกรรมภายในองค์กร ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ โดยมุ่งจัดการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยการ ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพได้ มาตรฐานสูงในระดับสากล แผนนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อย เพียงไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ เกิดผลสำเร็จ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาที่ต้องก้าว ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542⁴ ได้บัญญัติในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา ในหมวดที่ 4 เรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเพื่อใช้ในการบริหาร มากขึ้น โดยเฉพาะในยุคของการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งหวังให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโลกปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางการแพทย์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ต่างๆ ดังนั้นต้องอาศัย ทักษะ ความรู้ การวิเคราะห์และสังเคราะห์และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาประเทศการศึกษาที่ถือเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติซึ่งปัจจุบันนี้ผู้บริหารต้องอาศัยความคิดต่างอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมที่เป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดนวัตกรรมการบริหารงานในด้านต่างๆ นอกจากนั้นยังต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้แก่ 1) วิชาการ 2) งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไปในการจัดการศึกษานั้นต้องให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของบุคคลเป็นไปตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) ปี พ.ศ. 2562⁵ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาหรือคุณลักษณะของคนไทย อันประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1) เป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ 3) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข จึงกล่าวได้ว่า การศึกษานั้นไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงให้เท่าทันสถานการณ์เท่านั้น แต่การจัดการศึกษาจะต้องสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ด้วย โดยการสร้างผู้เรียนที่เป็นผู้ผลิตหรือสร้างนวัตกรรม สามารถสร้างผลงาน สิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณภาพสูงและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันของประเทศชาติในอนาคต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 – 2559 พบว่า คุณภาพการศึกษาของไทยการเรียนรู้ในทุก ระดับและทุกประเภท พบว่า เชิงปริมาณสามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้จำนวนมากขึ้น แต่เชิงคุณภาพยังมี ปัญหา ด้านความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะทางภาษา แม้ว่าว่าหน่วยงานทางการศึกษาจะส่งเสริมสนับสนุนครูและคณาจารย์ให้ทำวิจัย มีผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์เพิ่มขึ้นแต่นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย โดยรวมแล้วนั้นเป็นเพียงแค่รูปธรรมยังไม่ชัดเจน การจัดการศึกษาขาดความเท่าเทียมและทั่วถึง จึงไม่เป็นผลที่น่าพอใจ ชี้ให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะในการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ขาดการสอนที่พัฒนากระบวนการการคิดสร้างสรรค์

⁴ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562, ราชกิจจานุเบกษา 129, 123, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/> [2 เมษายน 2565].

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/> [2 เมษายน 2565].

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

ส่งผลให้เกิดความด้อยทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ นวัตกรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและความเจริญในองค์กรแห่งการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมจะสำเร็จได้ต้องมีปัจจัยสนับสนุนนั้นคือ ต้องมุ่งพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรม ควรจะมีการวางแผนนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ทั้งการสร้างส่งเสริมและกระตุ้นเพื่อพัฒนาองค์กร เพิ่มสมรรถนะในการริเริ่มพัฒนาการทำงานและสร้างผลผลิตที่มีคุณค่า มีคุณภาพทำให้ผู้บริหารหรือผู้รับบริการพึงพอใจ

บทบาทใหม่ของผู้บริหารและครูคือ ผู้สร้างนวัตกรรมหรือนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ ที่กล่าวว่า การศึกษาไทย 4.0 เป็นยุคของผลผลิต เน้นที่การคิดสร้างสรรค์ แปลงความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลผลิต จึงต้องเป็นการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้สามารถ สร้างผลผลิตขึ้นมาให้ได้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักสร้างผลผลิตที่สะท้อน ความคิดใหม่ ระบบใหม่ การกระทำใหม่ที่เรียกว่านวัตกรรม ดังนั้นการบริหารงานในโรงเรียนถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในประเทศ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ การจัดการศึกษา ยังต้องพัฒนาตามศักยภาพ ทั้งผู้บริหารและครูในการพัฒนานั้นต้องเน้นเพื่อเกิดประสิทธิภาพกับองค์กรโดยมีการประสานกับ ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานวิชาการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทภารกิจที่สำคัญของ ผู้บริหารมิติใหม่ที่กำลังนำการใช้ นวัตกรรมบริหารในสถานศึกษา การบริหารในโรงเรียนแต่ละแห่งมีแนวทางปฏิบัติ แตกต่างกันไป จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันเท่าที่ควร เกิดจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ อุปกรณ์เครื่องมือที่ล้ำสมัย และไม่เพียงพอ นอกจากการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนวัตกรรมนั้นก็ยังมีความเปลี่ยนแปลงที่แทรกอยู่ คือความแตกต่างระหว่างบุคคลช่องว่างของอายุ ที่อาจทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาที่ไม่สามารถมีหลักแน่นอนได้ อาจต้องบูรณาการกับหลัก ฆราวาสธรรม 4 ในการครองตน ครองคน และครองงาน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความซื่อตรงในหน้าที่ที่ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เกิดความพึงพอใจในงานที่ได้เรียนรู้ มีความพากเพียร มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมีจิตอาสาต่อส่วนรวมเกิดความสามัคคีในองค์กรจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่ห่างไกลกับเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่สามารถเดินทางเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้มีโอกาสเรียนต่อในมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ได้ดำเนินการโดยใช้อาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา จากการดำเนินของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจนถึงปัจจุบันนี้⁶ จากการศึกษาข้อมูลตามนโยบายของรัฐบาล ตาม ว23 กคศ. ปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในนครสวรรค์ เขต 1 จะพบว่า มีโรงเรียนขยายโอกาสเพิ่มขึ้น กระจายไปสู่พื้นที่ทั่วถึงแต่ในขณะเดียวกัน จากการวิจัยและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งนี้ก็มีผลสืบเนื่องมาจากขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักสูตร ปัญหาด้าน การเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน และด้านขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละกลุ่มสาระ

⁶ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2522, **ราชกิจจานุเบกษา 119, 123.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/>. [2 เมษายน 2565].

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาวิธีการหนึ่งที่โรงเรียนใช้แก้ปัญหา คือ ให้ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่ไม่ได้จบวิชาเอกมาปฏิบัติการสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และได้มีการตั้งเกลี้ยอัตราให้อาชีวะมากขึ้น ทำให้การคิดสัดส่วนของโรงเรียนขยายโอกาสแต่ก่อนคิดตามสาระวิชา แต่ตอนนี้คิดตามรายหัวใหม่ ทำให้ครูที่จะบรรจุ ม.1 ถึง ม.3 นั้นขาดไปนับว่าเป็นเรื่องยากและเป็นปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันนี้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมและการบริหารงานวิชาการ จึงได้ศึกษา พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยการนำหลักพุทธมาผนวกกับนวัตกรรมให้สอดคล้องกับงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสนอพุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 253 คน ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร

ผู้บริหารหลักสูตรควรมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ยึดมั่นในความจริง ไม่บิดเบือนข้อมูลหรือรายงานผลการศึกษาที่ผิดพลาด มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ครู ผู้ปกครอง

และนักเรียนได้รับทราบ มีความยุติธรรมในการตัดสิน ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ ไม่ใช้อารมณ์ในการทำงาน รู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของกฎระเบียบ มีความอดทนต่อความยากลำบาก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ผู้บริหารหลักสูตรมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหลักสูตรมีความอดทนต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น อดทนต่อความผิดพลาดของผู้อื่น ไม่ตำหนิหรือลงโทษอย่างรุนแรง อดทนต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของโรงเรียนและนักเรียน ไม่ยึดติดในอำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารควรมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น โดยไม่แบ่งแยกชนชั้นหรือฐานะ (จาละ)

2. ด้านการเรียนการสอน

ผู้บริหารสามารถแสดงความจริงใจต่อนักเรียน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน บอกข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่หลอกลวงนักเรียน อดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน (สัจจะ) เช่น นักเรียนขาดเรียน นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา สามารถอดทนต่อความไม่สบายใจต่างๆ เช่น นักเรียนทะเลาะกัน ผู้บริหารควรพยายามไกล่เกลี่ยอย่างใจเย็น ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสิน ผู้บริหารสามารถเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น ผู้บริหารสามารถแบ่งเวลามาช่วยสอนนักเรียนที่อ่อน ผู้บริหารสามารถบริจาคเงินเพื่อพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

3. ด้านการนิเทศการศึกษา

ผู้บริหารด้านการนิเทศการศึกษาควรให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะแก่ผู้ถูกนิเทศอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนความจริง ยึดมั่นในหลักความยุติธรรมในการนิเทศการศึกษา ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใสในการนิเทศการศึกษา (ซันติ) ไม่เปิดเผยข้อมูลลับของผู้ถูกนิเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต อดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการนิเทศการศึกษา เช่น ผู้ถูกนิเทศไม่ร่วมมือในการนิเทศ ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินผลการนิเทศการศึกษา อดทนต่อความไม่สบายใจต่างๆ เช่น ผู้ถูกนิเทศมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้บริหาร ผู้บริหารควรพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใจเย็น ควรเสียสละเวลาและทรัพยากรในการนิเทศการศึกษา เพื่อการพัฒนาการศึกษาของนักเรียน เสียสละเพื่อส่วนรวม โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งหน้าที่

4. ด้านการวัดและประเมินผล

ผู้บริหารควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน โปร่งใส ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง (ทมะ) ให้ข้อมูลและผลการวัดและประเมินผลอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนความจริง ควรยึดมั่นในหลักความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ควรพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใจเย็น ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ แม้จะเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

1) **ด้านการบริหารหลักสูตร** โดยผู้บริหารควรมีความรู้เข้าใจหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง ยึดการมีส่วนร่วมและการประชุมติดตามอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารหลักสูตรควรมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ยึดมั่นในความจริง ไม่บิดเบือนข้อมูลหรือรายงานผลการศึกษาที่ผิดพลาด มีความโปร่งใสในการดำเนินงานเปิดเผยข้อมูล

ข่าวสารให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบ มีความยุติธรรมในการตัดสิน ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารควรมีความขมใจ ไม่ใช่อารมณ์ในการทำงาน รู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของกฎระเบียบ มีความอดทนต่อความยากลำบาก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ผู้บริหารหลักสูตรควรมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหลักสูตรควรมีความอดทนต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น อดทนต่อความผิดพลาดของผู้อื่น ไม่ตำหนิหรือลงโทษอย่างรุนแรง อดทนต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของโรงเรียนและนักเรียน ไม่ยึดติดในอำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารควรมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น โดยไม่แบ่งแยกชนชั้นหรือฐานะ มีความสอดคล้องกับ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ⁷ ได้พบว่า ผู้บริหารต้องนำเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการบริหาร การกำหนดเป้าหมาย การมีเทคนิคการบริหารและมีการติดตามประเมินผลเพื่อมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาโดยจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้นๆ

2) **ด้านการจัดการเรียนการสอน** โดยผู้บริหารสามารถแสดงความจริงใจต่อนักเรียน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน บอกข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่หลอกลวงนักเรียน อดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน เช่น นักเรียนขาดเรียน นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ปัญหา สามารถอดทนต่อความไม่สบายใจต่างๆ เช่น นักเรียนทะเลาะกัน ผู้บริหารควรพยายามไกล่เกลี่ยอย่างใจเย็น ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสิน ผู้บริหารสามารถเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น ผู้บริหารสามารถแบ่งเวลามาช่วยสอนนักเรียนที่อ่อน ผู้บริหารสามารถบริจาคเงินเพื่อพัฒนาโรงเรียน ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Chester⁸ ได้พบว่า การที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงเนื่องจากการส่งเสริมครูในการใช้เทคนิคการสอน การแลกเปลี่ยนวิธีการสอนต่างๆ การจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการเพิ่มเติมทั้งการจัดทำแผนการเรียนการสอนและมีการติดตามผลอย่าง

3) **ด้านกาณ์นิเทศการศึกษา** ผู้บริหารด้านการนิเทศการศึกษาควรให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะแก่ผู้ถูกนิเทศอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนความจริง ยึดมั่นในหลักความยุติธรรมในการนิเทศการศึกษา ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใสในการนิเทศการศึกษา ไม่เปิดเผยข้อมูลลับของผู้ถูกนิเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต อดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการนิเทศการศึกษา เช่น ผู้ถูกนิเทศไม่ร่วมมือในการนิเทศ ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ปัญหา รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินผลการนิเทศการศึกษา อดทนต่อความไม่สบายใจต่างๆ เช่น ผู้ถูกนิเทศมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้บริหาร ผู้บริหารควรพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใจเย็น ควรเสียสละเวลาและทรัพยากรในการนิเทศการศึกษา เพื่อการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศการศึกษา การติดตามสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในงานวิชาการภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ Ruhl⁹ ได้พบว่า เกี่ยวกับปัจจัยที่พัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ คือ ความคาดหวังในความสำเร็จของงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศ เป้าหมายทางวิชาการและการประเมินผลที่จะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาและทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ

⁷ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 4, (สงขลา : โรงพิมพ์นาศิลป์ จำกัด, 2553), หน้า 31.

⁸ Chester, W.M, An introduction to school administration selected reading, (New York : Mcmilan, 1996), p. 143 .

⁹ Ruhl, M. L, "The development of a survey of school effectiveness", **Dissertation Abstracts International**, 46 p. 11, (1985) : 3216-A.

4) **ด้านการวัดและประเมินผล** ผู้บริหารควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน โปร่งใส ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้ข้อมูลและผลการวัดและประเมินผลอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนความจริง ควรยึดมั่นในหลักความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้บริหารควรพยายามแก้ไขอย่างใจเย็น ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ควรพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องอย่างใจเย็น ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ แม้จะเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับ พระสมชาย เตชปญโญ (เตชะ)¹⁰ ที่พบว่า ทศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักฆราวาสธรรม 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอนและด้านหลักสูตร ตามลำดับ โดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาให้ไปสู่การพัฒนาบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัย เรื่อง พุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล และหาพุทธนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยการนำหลักฆราวาสธรรม 4 มาซึ่งประกอบไปด้วย 1) สัจจะ 2) ทมะ 3) ขันติ และ 4) จาคะ ด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา โดยสรุปเป็นองค์ความรู้ ได้ดังแผนภาพ



แผนภาพที่ 1. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้มีข้อค้นพบคือ การบริหารงานวิชาการตามหลักฆราวาสธรรม 4 ประกอบด้วย สัจจะ ทมะ ขันติและจาคะที่บูรณาการเป็นพุทธนวัตกรรมการศึกษาหมายถึงแนวทางในแต่ละด้าน ได้แก่ 1.ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความจริง ไม่บิดเบือนข้อมูล มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน ไม่ยึดติดในอำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น 2.ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถแสดงความจริงใจต่อนักเรียน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่าง

¹⁰ พระสมชาย เตชปญโญ, “การบริหารงานวิชาการตามหลักฆราวาสธรรม 4 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560), หน้าบทคัดย่อ.

ชัดเจน บอกข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา 3.ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารด้านการนิเทศการศึกษาไม่ควรเลือกปฏิบัติ รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินผลการนิเทศการศึกษา 4.ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรพยายามเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใจเย็น ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ แม้จะเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรมีความรู้เข้าใจหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง ทุกหลักสูตรควรเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการจัดการเรียนการสอนครบรอบด้านกับศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รอบด้านและเชื่อมโยงกับโลกแห่งความเป็นจริง กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูดำเนินการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร เน้นใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

3) ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรเข้านิเทศอย่างสม่ำเสมอ เน้นการช่วยเหลือและสนับสนุนให้สถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกด้าน นิเทศในลักษณะส่งเสริมแบบกัลยาณมิตรและอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และเป็นไปตามกรอบของหลักสูตร

4) ด้านการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารสนับสนุนและครุควรวัดประเมินผลตามสภาพจริง เน้นการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกด้าน นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและร่วมกันวิเคราะห์แก้ปัญหาผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ในการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนของตนเอง

2) ในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้จัดบรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามรายวิชา

3) ในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรให้คำแนะนำ แนวทางแก่บุคลากรเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน

4) ในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารควรดำเนินการอย่างเหมาะสมตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ 4 ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาที่ต่างๆ

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ 4 ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา 129, 123. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/>. [2 เมษายน 2565].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562”.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/>. [2 เมษายน 2565].
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 252. ราชกิจจานุเบกษา 119, 123. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/>. [2 เมษายน
2565].
- พัชรินทร์ โคตรสมบัติ. “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558. หน้า บทคัดย่อ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. การบริหารงานวิชาการขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา : โรงพิมพ์นำศิลป์ จำกัด,
2553. หน้า 31.
- พระสมชาย เตชปญโญ. “การบริหารงานวิชาการตามหลักมรรควาสุธรรม 4 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
2560. หน้า บทคัดย่อ.
- Chester,W.M. An introduction to school administration selected reading. New York :
Mcmilan. 1996.
- Ruhl, M. L. The development of a survey of school effectiveness. Dissertation Abstracts
International, (1985), 3216-A.